

Abstrakt (slovensky)

Dizertačná práca sa zaoberá transformáciou vzťahu písma a obrazu v českom a slovenskom umení päťdesiatych a šesťdesiatych rokov 20. storočia, ktorý interpretuje z pohľadu kultúrno-spoločenských udalostí už nie ako dejiny umenia, ale ako dejiny zobrazovania skutočnosti. Cieľom práce je tak vytvoriť komplexnejší pohľad na rôznorodé polohy integrácie písma a obrazu v domácom prostredí, a preto k fenoménu písma a obrazu pristupuje zo špecifického interpretačného hľadiska, ktoré zakladá na troch líniách.

Zmapovanie fenoménu písma a obrazu v dobovom československom kontexte, ktoré predchádzalo štrukturovaniu práce, bolo podkladom pre prvú interpretačnú líniu. Tá zakladá jadro práce na štyroch spoločenských „*aktivátoroch*“, ktoré vo vedomí umelca aktivovali potrebu inkarnácie písma a obrazu. Tým, že je predmetom práce písmo ako materiálny prejav jazyka, sleduje druhá interpretačná línia práce zámernú modifikáciu jazykovej štruktúry označujúceho a označovaného, ku ktorej vo vizuálnom obraze dochádza. Tretia interpretačná línia vsádza prvé dve do širšieho esteticko-filozofického kontextu, vďaka ktorému je možné identifikovať zložitejšie jazykové štruktúry vstupujúce do umeleckého diela.

Prostredníctvom poslednej línie tak vchádzajú do práce semiologické a semiotické teórie významných predstaviteľov štrukturalizmu a postštrukturalizmu.

Teoretická časť práce je doplnená príkladmi umeleckých diel, ktorých výber nie je sprievodcom po verbálno-vizuálnych prejavoch československej umeleckej tvorby vymedzeného obdobia, ale sa zameriava na prezentáciu najautentickejších príkladov alebo pristupuje k podrobnejšej analýze diel, ktoré boli zabudnuté alebo málo prezentované.